SET–D

Roll No. [ ]

Total No. of Printed Pages—15

718 R/E

(Regular/Ex-Regular)

EDU

(Arts)

(For Students registered in 2021 and 2022)

2 0 2 4 (A)

EDUCATION

ARTS

Full Marks : 70

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks
ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ ସୂଚାଉଛି

*Answer **all** the questions as directed*
ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ

Candidates are required to answer very short answer-type questions serially and continuously
ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କ୍ରମାନୁସାରେ ଓ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ

GROUP—A

କ—ବିଭାଗ

1. Select the correct answer out of the four options given under each sub-question and write it in the answer script : 1×10=10

   ନିମ୍ନ ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପପ୍ରଶ୍ନ ତଳେ ଥିବା ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଲେଖ :

   (a) Kohler advocated for

   କୋହଲର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିବା ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱ ହେଉଛି

   (i) classical conditioning

   ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଅନୁବନ୍ଧନ

   (ii) insightful learning

   ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷଣ

   (iii) trial and error learning

   ପ୍ରଯତ୍ନ–ପ୍ରମାଦ ଶିକ୍ଷଣ

   (iv) observational learning

   ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷଣ

   (b) Which of the following is an example of intrinsic motivation?

   ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଆନ୍ତ–ଅଭିପ୍ରେରଣାର ଏକ ଉଦାହରଣ ?

   (i) Morning walk for diabetes

   ଡାଇବେଟିସ କାରଣରୁ ପ୍ରାତଃଭ୍ରମଣ

(ii) Morning walk for healthful living

ସୁସ୍ଥ ଜୀବନଯାପନ ପାଇଁ ପ୍ରାତଃଭ୍ରମଣ

(iii) Morning walk for making friendship

ବନ୍ଧୁତା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପ୍ରାତଃଭ୍ରମଣ

(iv) Morning walk for purchasing fresh vegetables

ତଟକା ପରିବା କିଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରାତଃଭ୍ରମଣ

(c) Which of the following is not an administrative cause for the slow progress of universalization of elementary education?

ନିମ୍ନ ପ୍ରଦତ୍ତ କେଉଁ କାରଣଟି ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ମନ୍ଥର ବିକାଶର ପ୍ରଶାସନିକ କାରଣ ନୁହେଁ?

(i) Supervision-related causes

ଶୈକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମସ୍ୟା

(ii) Poverty of the parents

ଅଭିଭାବକମାନଙ୍କର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ

(iii) Irregularity in appointment of teachers

ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନିୟମିତତା

(iv) Absenteeism of teachers

ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି

(Turn Over)

(d) Which of the following is not a major cause of environmental pollution?

ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ ଉକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ନୁହେଁ?

(i) Industrialization

ଶିଳ୍ପାୟନ

(ii) Urbanization

ସହରୀକରଣ

(iii) Deforestation

ବନନାଶନ

(iv) Evolution

ବିବର୍ତ୍ତନ

(e) Which of the following values refer to the behaviour of man towards man?

ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ କେଉଁ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ମଣିଷର ମଣିଷ ପ୍ରତି ବ୍ୟବହାରକୁ ବୁଝାଏ?

(i) Aesthetic values

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଭିତ୍ତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ

(ii) Professional values

ବୃତ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟବୋଧ

(iii) Moral values

ନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ।

(iv) Ultimate values

ଅନ୍ତିମ ମୂଲ୍ୟବୋଧ

(f) Which of the following does not come under central tendency?

ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବଣତା ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୁହେଁ?

(i) Mean

ମାଧମାନ

(ii) Range

ବିସ୍ତୃତି

(iii) Median

ମାଧ

(iv) Mode

ଗରିଷ୍ଠକ

(g) What is the mean of 4, 6, 7, 8 and 10?

୪, ୬, ୭, ୮ ଓ ୧୦ ର ମାଧମାନ କେତେ?

(i) 7

୭

(ii) 6

୬

(iii) 8

୮

(iv) 5

୫

(h) Which of the following measures of central tendency is used in case of incomplete distribution?

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବଣତାର ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ମାପକ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିତରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ?

(i) Range

ବ୍ୟାପକତା

(ii) Mean

ମାଧମାନ

(iii) Median

ମାଧ

(iv) Mode

ଗରିଷ୍ଠକ

(i) Which of the following statements is not true about Gandhiji?

ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ଉକ୍ତିଟି ଠିକ୍ ନୁହେଁ?

(i) God is truth.

ଭଗବାନ ହିଁ ସତ୍ୟ।

(ii) Truth is God.

ସତ୍ୟ ହିଁ ଭଗବାନ।

(iii) Teach through mother tongue.

ମାତୃଭାଷାରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ।

(iv) Physical work is more important than intellectual work.

ବୌଦ୍ଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ।

(i) Which type of education was advocated by Rousseau?

ରୁଷୋ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ଥିଲେ?

(i) Teacher-centred education

ଶିକ୍ଷକ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା।

(ii) Society-centred education

ସମାଜ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା।

(iii) Learner-centred education

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା।

(iv) Subject-centred education

ବିଷୟ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା।

2. Fill in the blanks to complete the sentences : 1×10=10

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରି ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର :

(a) _____ is any relatively permanent change in behaviour that results from experience.

_____ ହେଉଛି ଆଚରଣରେ ଏକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସ୍ଥାୟୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯାହାକି ଅନୁଭୂତି ଯୋଗୁହିଁ ଘଟିଥାଏ।

(b) _____ is an internal state that arouses, directs and maintains behaviour.

_____ ହେଉଛି ପ୍ରାଣୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅବସ୍ଥା ଯାହାକି ତା'ର ଆଚରଣକୁ ଜାଗ୍ରତ କରାଏ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରାଏ ଏବଂ ପ୍ରଭାବିତ କରାଏ।

(c) _____ was the Chairman of the Committee on National and Emotional Integration appointed by the Government of India in 1961.

୧୯୬୧ ମସିହାରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ଜାତୀୟ ଓ ଆବେଗିକ ସଂହତି କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ _____ ଥିଲେ।

(d) A bill was introduced by _____ in the Imperial Legislative Council for compulsory primary education.

ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ବିଧାନ ପରିଷଦରେ _____ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ବିଲ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ।

(e) In Article _____ of the Indian Constitution, the fundamental right to free and compulsory education to all children of 6–14 years is provided.

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର _____ ଧାରାରେ ୬–୧୪ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅବୈତନିକ ଓ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷାର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି।

(f) _____ is the point that divides the distribution into two equal halves.

_____ ହେଉଛି ବିତରଣର ଏକ ବିନ୍ଦୁ ଯାହା ବିତରଣଟିକୁ ସମାନ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରେ।

(g) Numbers are basically of two types, continuous and _____.

ସଂଖ୍ୟା ସାଧାରଣତଃ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର, ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଓ _____।

(h) "When someone is well prepared to perform some act with interest" it refers to Thorndike's law of ______.

"ଯଦି ପିଲାଟିଏ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଏ", ତେବେ ତାହାକୁ ଥର୍ଣ୍ଡାଇକଙ୍କ ______ ନିୟମକୁ ସୂଚାଇଥାଏ।

(i) According to ______, "By education I mean an all-round drawing out of the best in the child and man—body, mind and spirit".

______ ଙ୍କ ମତରେ, "ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ମୁଁ ବୁଝେ ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ବା ଶିଶୁ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା କିଛି ମହାନ ତାହାକୁ ଉନ୍ମେଷ କରିବା—ତାହାର ଦେହ, ମନ ଓ ଆତ୍ମାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ"।

(j) Utkalamani Gopabandhu Das was born in the village ______ in the district of Puri.

ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ______ ଗ୍ରାମରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ।

(Continued

GROUP—B

ଖ—ବିଭାଗ

3. Answer any *eight* of the following questions in 2 sentences each : 2×8=16

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୨ଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

(a) State any two educational implications of insightful learning.

ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିସମ୍ପନ୍ନ ଶିକ୍ଷଣର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଶିକ୍ଷାଗତ ନିହିତାର୍ଥ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(b) Write down any two psychological components involved in observational learning. https://www.odishaboard.com

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଆଧାରିତ ଶିକ୍ଷଣ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ଥିବା ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଉପାଦାନ ଲେଖ।

(c) State the dimension of enrolment under universalization of elementary education.

ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରେ ନାମଲେଖା ଦିଗକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(d) Mention any two types of values with examples.

ସଉଦାହରଣ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଗୋଟି ପ୍ରକାରଭେଦ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(e) State any two applications of information and communication technology in education.

ଶିକ୍ଷାରେ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟାର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ପ୍ରୟୋଗ ଲେଖ।

(f) Write down any two uses of median.

ମାଧ୍ୟର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଗୋଟି ବ୍ୟବହାର ଲେଖ।

(g) Mention the lower limit and upper limit of 39–40.

୩୯–୪୦ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଓ ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମା ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(h) Mention any two aims of education of Sri Aurobindo.

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ।

(i) Write any two methods of teaching of Rousseau.

ରଶୋଙ୍କ ଯେକୌଣସି ଦୁଇଗୋଟି ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଲେଖ।

(j) Distinguish between maturation and learning.

ଶିକ୍ଷଣ ଓ ପରିପକ୍ୱତା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦ ଦର୍ଶାଅ।

(Continued

4. Answer any *four* of the following questions in 4 sentences each : 4×4=16

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଚାରିଗୋଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି 4ଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

(a) Mention any four techniques of motivation for children.

ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି ଅଭିପ୍ରେରଣ-କୌଶଳ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(b) Mention any four provisions of the Universal Declaration of Human Rights.

ସାର୍ବଜନୀନ ମାନବିକ ଅଧିକାର ଘୋଷଣାନାମାର ଯେକୌଣସି ଚାରିଗୋଟି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(c) In a distribution of scores, if the mean is 19·46 and the median is 18·36, what shall be the value of mode?

ଏକ ଲବ୍ଧାଙ୍କ ବିତରଣରେ, ଯଦି ମଧ୍ୟମାନ ୧୯·୪୬ ଏବଂ ମାଧ୍ୟ ୧୮·୩୬, ତେବେ ଗରିଷ୍ଠକର ମୂଲ୍ୟ କେତେ?

(d) Write any four life skills with examples.

ସଉଦାହରଣ ଯେକୌଣସି ଚାରିଗୋଟି ଜୀବନ କୌଶଳ ଲେଖ।

(e) Write down any four features of Satyabadi Bana Bidyalaya.

ସତ୍ୟବାଦୀ ବନ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଯେକୌଣସି ଚାରିଗୋଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖ।

(f) Write down any four aims of education of Utkalamani Gopabandhu.

ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ଯେକୌଣସି ଚାରିଗୋଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ।

GROUP—C

ଗ—ବିଭାଗ

Answer *any* **three** of the following questions : 6×3=18

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ତିନୋଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖ :

5. Discuss the meaning and nature of learning.

ଶିକ୍ଷଣର ଅର୍ଥ ଓ ସ୍ୱରୂପ ଆଲୋଚନା କର।

6. What is value education? Discuss its types with examples.

ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ? ଏହାର ପ୍ରକାରଭେଦ ଉଦାହରଣସହ ଆଲୋଚନା କର।

(Continue

7. Calculate the median of the following score distribution.

ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ ଲବ୍ଧାଙ୍କ ବିତରଣର ମାଧ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର :

Class Interval ଶ୍ରେଣୀ ଅନ୍ତରାଳ	*Frequency* ବାରମ୍ବାରତା
40–44	3
35–39	5
30–34	6
25–29	8
20–24	7
15–19	6
10–14	5
	$N = 40$

8. Explain 'learning as construction of knowledge'.

'ଜ୍ଞାନ ସଂରଚନା ହିଁ ଶିକ୍ଷଣ' ଏହି ଉକ୍ତିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।

9. Discuss the role of education for promoting national integration.

ଜାତୀୟ ସଂହତି ବିକାଶରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର।

10. Describe the curriculum and methods of teachings advocated by Gandhiji.

ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

* * *